

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2419 /DPSG
TA 24102009

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
589, 12.11.2009

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție,
Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *Lege privind întărirea disciplinei contractuale între comercianți și furnizori*, inițiată de doamna senator Sorina Luminița Plăcintă, domnii senatori Iulian Bădescu, Orest Onofrei și Iulian Urban și de domnul deputat Mircea Lubanovici - PD-L (Bp. 373/2009).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă propune, astfel cum rezultă din art. 1 al acesteia, unele măsuri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ contractual privitor la raporturile comerciale derulate între comercianți și furnizorii de produse, reglementând, în principal, următoarele:

- stabilirea de comun acord de către comercianți și furnizori, în cadrul contractelor încheiate, a termenelor de plată a facturilor fiscale rezultate ca urmare a relațiilor comerciale derulate;

- posibilitatea reducerii termenului maxim de plată fixat la art. 3 alin. (2) prin acordul comun al comercianților și furnizorilor.

II. Observații și propuneri

1. Reglementările comunitare în materie stabilesc cadrul general aplicabil termenelor de plată în contractele comerciale dintre producători și comercianți, astfel:

- părțile trebuie să prevadă expres termene de plată în contractele comerciale (*Recomandarea Comisiei Europene din 12 mai 1995 privind termenele de plată în tranzacțiile comerciale nr. 95/198/EC*) încheiate de acestea, iar în lipsa unor astfel de clauze, termenele de plată trebuie să fie înscrise direct pe facturile emise. Comisia Europeană recomandă ca termenele de plată să devină mai transparente, fără, însă, a submina libertatea contractuală a părților. Pe de altă parte, se încurajează stabilirea unui sistem de penalizări pentru întârzierea plăților după expirarea termenului de plată prevăzut în contract;

- situațiile în care, prin intermediul unor reglementări, se stabilește un termen de plată fix (*Directiva 2000/35/EC a Consiliului și a Parlamentului European din 29 iunie 2000 privind combaterea plăților întârziate în tranzacțiile comerciale stabilește un termen de plată de 30 de zile de la emiterea facturii*) de la care pot curge penalizări, sunt doar acelea în care contractul comercial dintre părți nu prevede un termen de plată. Pentru anumite tipuri de contracte, care pot fi definite în legislațiile naționale, penalizările pot începe de la 60 de zile după expirarea termenului de plată.

- Comisia Europeană a identificat (*în Comunicarea Comisiei Europene către Parlamentul European din 09.12.2008 privind prețurile la alimente în Europa*) unele reglementări considerate susceptibile de a crea probleme în ceea ce privește funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente. Este cazul, de exemplu, al plăților în întârziere, Comisia Europeană recomandând descurajarea acestora și revizuirea reglementărilor respective.

Reglementările naționale în domeniul concurenței stipulează expres că acțiunile organelor administrației publice centrale sau locale care pot avea ca obiect sau efect restrângerea concurenței pot intra sub incidența *Legii concurenței nr. 21/1996, republicată*.

Considerăm că într-o economie de piață care funcționează normal relațiile comerciale dintre parteneri trebuie să fie guvernate de *principiul libertății contractuale*, iar clauzele și termenele unui contract comercial ar trebui să fie rezultatul negocierii dintre părți. Prin reglementarea unor termene de plată maxime, fără existența posibilității de negociere a acestora de către părțile implicate, există riscul de a îngrădi libertatea comercială a agenților economici.

2. Propunerea legislativă reglementează exclusiv relația furnizori-retaileri, relația producători - furnizori nefiind acoperită de aceasta. Ca urmare, de eventualele consecințe pozitive ale unor astfel de prevederi vor beneficia furnizorii de produse alimentare, fără posibilitatea de transmitere a acestora către ceilalți actori prezenți pe lanțul producător-procesator-retailer și, în final, către consumatorul final. O astfel de măsură poate fi considerată discriminatorie în raport cu anumiți agenți economici.

În definirea termenilor folosiți în propunerea legislativă, comercianții reprezintă „*persoane juridice ce desfășoară comerțul în locuri special amenajate ca suprafețe comerciale, entități cunoscute generic sub denumirea de hipermarket sau supermarket*”. În înțelesul altor reglementări, comerciantul este persoana fizică sau juridică autorizată să desfășoare activități de comercializare a produselor și serviciilor de piață.

O astfel de măsură poate fi considerată discriminatorie și poate avea efecte anticoncurențiale, prevederile propunerii legislative neaplicându-se anumitor categorii de comercianți.

Pe termen scurt, propunerea unor termene de plată poate fi considerată o măsură de protecție a furnizorilor. Pe termen lung, însă, această măsură ar putea avea un efect invers celui scontat, în sensul că unii comercianți ar putea reduce valoarea comenzilor sau chiar ar putea renunța la unele produse care se vând mai greu. Urmarea firească ar fi limitarea ofertei de produse către consumatorii finali.

Termenele de plată prevăzute în propunerea legislativă pot avea un impact negativ la nivelul micilor comercianți, care, având o putere financiară redusă și acces limitat la resurse împrumutate, ar putea întâmpina dificultăți în respectarea prevederilor propunerii legislative, putând ajunge chiar în incapacitate de plată. O astfel de măsură ar putea constitui bariere la intrarea pe piață pentru noii comercianți, cu consecințe asupra unui mediu concurențial dinamic.

3. Menționăm că la data de 15.10.2009 a fost promulgată *Legea nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare*, având ca obiect, după cum rezultă din Expunerea de motive, „*reglementarea relațiilor dintre producători, distribuitori și comercianți, pentru favorizarea condițiilor de concurență liberă și a accesului micilor producători la consumatori*”.

Din analiza atât a legii sus-amintite, cât și a prezentei propuneri legislative reiese că acestea au obiect de reglementare similar, astfel că este necesar să se aibă în vedere dispozițiile art. 15 alin. (1) din *Legea*

nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, referitoare la evitarea paralelismelor legislative.

Totodată, semnalăm și existența unui act normativ având obiect similar cu cel al propunerii legislative, respectiv *Legea nr. 469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei contractuale*, în prezent abrogată de *Legea nr. 246/2009*, care cuprindea dispoziții ce reglementau, printre altele, obligația includerii în contractele comerciale încheiate a unor clauze contractuale referitoare la „termenele, modalitățile de plată și de garantare a plății prețului.”

În Expunerea de motive a Legii nr. 246/2009 s-a reținut faptul că „*Legea nr. 469/2002 instituie o normă paralelă în raport cu prevederile dreptului comun în materia obligațiilor (...) fără ca edictarea acestui cadru normativ special să fie justificată de un efect favorabil asupra circuitului comercial, în general, și asupra mediului de afaceri, în special.*” Totodată, în instrumentul de prezentare și motivare al Legii nr. 246/2009 se menționează că *Legea nr. 469/2002 „instituie o serie de obligații în sarcina comercianților (...) și a unor sancțiuni pentru nerespectarea acestora, care reprezintă limitări substanțiale ale libertății contractuale”*.

Considerăm că aspectele semnalate în Expunerea de motive a Legii nr. 246/2009 se mențin și cu privire la conținutul reglementării preconizate prin prezenta propunere legislativă. În plus, precizăm că și contractul de vânzare-cumpărare comercială, ca orice contract, pentru a fi valabil încheiat, trebuie să îndeplinească anumite condiții: consimțământul, capacitatea, obiectul și cauza (art. 948 C. civ.). Între prestațiile care formează obiectul contractului se încadrează și plata prețului, aceasta fiind efectul specific al raportului juridic comercial, având la rândul său ca efect stingerea obligațiilor comerciale. Trebuie arătat că, sub condiția respectării legii și a regulilor de conviețuire socială, încheierea contractului comercial este guvernată de *principiul libertății contractuale*. Așadar, intervenția legiuitorului, preconizată prin art. 3 alin. (1) din inițiativa legislativă, în raporturile contractuale născute între persoanele juridice cunoscute generic sub denumirea „hipermarket” sau „supermarket” și furnizorii din industria agroalimentară, prin impunerea obligației de a stipula în toate contractele încheiate clauze referitoare la termenele de plată a facturilor fiscale, este de natură a crea premisele încălcării principiului constituțional al libertății economice.

Totodată, ca argument justificativ pentru inițierea Legii nr. 246/2009 pentru abrogarea Legii nr. 469/2002 privind unele măsuri pentru întărirea

disciplinei contractuale, se regăsește necesitatea adaptării legislației interne la prevederile Directivei 2000/35/EEC.

Directiva concepe trei instrumente principale pentru combaterea întârzierii plății, respectiv:

- perceperea unor dobânzi pentru întârziere, în cuantum determinat, raportat la valoarea dobânzii Băncii Centrale Europene;
- introducerea posibilității pentru plăți de a prevedea clauze de rezervare a dreptului de proprietate;
- instituirea unei proceduri simplificate pentru investirea cu titlu executoriu.

Aceste mecanisme sunt instituite în dreptul românesc prin adoptarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte comerciale*.

4. Întrucât din **art. 2** al propunerii legislative rezultă că se preconizează o reglementare ce vizează raporturile comerciale născute între persoanele juridice cunoscute generic sub denumirea „*hipermarket*” sau „*supermarket*” și furnizorii din industria agroalimentară, trebuia ca **titlul** inițiativei legislative să redea sintetic obiectul reglementării.

5. La **art. 3 alin. (2)** din inițiativa legislativă era necesară precizarea termenului de la care încep să curgă termenele de plată de 30 de zile și de 60 de zile.

6. Considerăm că soluția legislativă preconizată prin dispozițiile **art. 5** din propunerea legislativă trebuia temeinic justificată în Expunerea de motive, cu atât mai mult cu cât cadrul legislativ actual acoperă aspectele a căror reglementare se preconizează. Astfel, potrivit **art. 3 alin. (2)** din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2007 „*Creditorul poate să pretindă daune-interese suplimentare pentru toate cheltuielile făcute pentru recuperarea sumelor ca urmare a neexecutării la timp a obligațiilor de către debitor.*”

După cum rezultă din cuprinsul **art. 2 alin. (1)**, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2007 „*se aplică creanțelor certe, lichide și exigibile ce reprezintă obligații de plată a unor sume de bani care rezultă din contractele comerciale.*” Mai mult, trebuie arătat că, potrivit **art. 43** din Codul comercial, cumpărătorul este obligat să plătească dobânzi în toate cazurile de întârziere la plata prețului.

7. Atragem atenția asupra faptului că interzicerea unei conduite sub sancțiunea aplicării coercitive, în speță sancțiunile contravenționale preconizate prin **art. 5** din inițiativa legislativă, impune stabilirea limitei minime și maxime a sancțiunii sau, după caz, cote procentuale din anumite valori, pentru a se da astfel eficiență prevederilor art. 3 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului